

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē
Trešdienās no plkst. 18.00 Aspazijas bulvārī 5, 513.aud.
Populārzinātnisko lekciju cikls „Vēstures mozaīka”

11.decembris: prof. Dr.hist. Ilgvars Butulis „**Ideoloģija un kultūra Latvijā 1920.-1940.**”

Lekcijā tiks aplūkoti galvenie kultūras attīstības pamatvirzieni Latvijā demokrātijas laikā līdz 1934.gadam, akcentējot kultūras dzīves daudzveidību, inteliģences radošo brīvību un iezīmējot izcilākos sasniegumus kultūras jomā. Daļa lekcijas veltīta Kārļa Ulmaņa autoritārās ideoloģijas raksturojumam, tā mērķiem un praktiskajai ietekmei uz kultūras attīstību Latvijā. Lekcijas ietvaros mēģināts parādīt kopīgās un atšķirīgās iezīmes kultūras dzīvē divos laikposmos – no 1920.-1934.gadam un no 1934.-1940.gadam.

18.decembris: prof. Dr.hist. Ilgvars Misāns „**Svētais Nikolajs un Santa Klauss - no viduslaiku pielūgsmes objekta līdz mūsdienu kičam**”.

Kas kopīgs vienam no viduslaiku populārākajiem svētajiem ar Ziemassvētku vecīti un padomju laika Salatēti? Vēsturnieka skaidrojums Ziemassvētku noskaņās.

8.janvāris: prof. Dr. habil. hist. Antonijs Zunda „**Eiropas Savienība: vakar, šodien, rīt**”

Pēc Otrā pasaules kara beigām sāka realizēties dzīvē daudzus gadsimtus lolotā ideja par sašķeltās Eiropas apvienošanu. To 1949.gadā ievadīja vienošanās par Eiropas Padomes izveidi, kam sekoja līgumi par Eiropas Ogļu un tērauda kopieni un Eiropas Ekonomisko kopieni. Mūsdienās apvienošanās process ir rezultējies 28 valstu Eiropas Savienībā.

15. janvāris: doc. Dr.hist. Kristīne Ante „**Politiskie procesi un ikdienas dzīve Čehoslovākijā no 1969. līdz 1989.gadam caur mutvārdu vēstures prizmu**”

Pēc 1989. gada Čehoslovākijas sabiedrībā aizsākās vardarbīga liberālo reformu apturēšana, atgriešanās pie stingras partijas disciplīnas, centralizācija un cenzūra visās dzīves jomās. Kā reakcija pret šiem procesiem bija plaša kultūras un mākslas darbinieku došanās trimdā. 1968. gada notikumi atbalsojās arī tā laika Latvijas sabiedrībā. Tādēļ par Čehiju un tās vēsturi Latvijā vienmēr ir bijusi zināma interese.

Šī ideoloģiski sarežģītā laikmeta izvērtējums vēsturniekiem ir sarežģīts uzdevums, tādēļ sekmīgs rezultāts nav sasniedzams, ja balstās tikai uz tradicionālajām pētniecības metodēm - arhīvu dokumentu studijām. Tādēļ pēdējā desmitgadē čehu vēsturnieki plaši pievērsušies nesenā laikmeta analīzei, izmantojot notikumu aculiecinieku intervijas. Lekcijas gaitā tiks atklāts, kāda ir šo pētījumu tematika un sasniegtie rezultāti.

22.janvāris: asoc.prof. Dr.hist. Lilita Zemīte „**Modernā lielpilsēta kultūrā: vēsturnieka skatījums**”

Lekcijā tiks aplūkots lielpilsētu fenomens kā moderno laiku vēstures sastāvdaļa, to veidošanās un attīstības specifika, kā arī lielpilsētu raksturojošie kritēriji, kā arī sadzīves un kultūras īpatnības.

29.janvāris: asoc.prof. Dr.hist. Ēriks Jēkabsons „**Latvijas Neatkarības karš un Latvijas bruņotie spēki 1918.-1940.**”

Lekcijā tika aplūkoti dažādi Latvijas Neatkarības kara un armijas vēstures aspekti, galveno vērību pievēršot mazāk zināmajiem - sociālā vēsture, attiecības ar kaimiņvalstīm, Rietumu lielvalstīm, kā arī Latvijas karavīru morālajai gatavībai. Lekcija būs balstīta arī uz līdz šim plašāk nezināmiem vēstures avotiem.

5.februārī prof. Dr.hist. Gvido Straube „**Brīvmūrniecība kā Apgaismības gadsimta augstākā izpausme**”

Apgaismības gadsimta viena no spilgtākajām izpausmēm, kas tiek uzskatīta arī par tā augstāko izpausmi, ir brīvmūrnieku ložas. Šīs slēgtās biedrības sekmēja demokrātijas, humānisma, tiesiskuma attīstību.

12.februāris: doc. Dr.hist. Andris Šnē „**Vikingi: vēsture un mīti**” **Skandināvu jūrasbraucēji, tirgotāji un sirotāji, kurus pazīstam kā vikingus, viduslaiku Eiropā kļuva par vesela laikmeta raksturīgu iezīmi.**

Tieši vikingu laikmetā (9.-11. gs.) Skandināvijā top spilgta kultūra un krāšņi dzejojumi, bet pagāniskās konungu zemes kļūst par kristīgām karaļvalstīm. Gan pētnieku, gan sabiedrības interese par vikingiem nerimst jau vairākus gadsimtus, bet vienlaikus par vikingiem ir arī izveidojušies ļoti daudzi maldīgi priekšstati. Lekcijā tiks aplūkots gan vikingu laikmets Eiropā, pievēršoties arī vikingiem Austrumbaltijā, gan ar vikingiem saistītie vēstures mīti, kas joprojām rod izpausmes mūsdienu kultūrā un sabiedrības priekšstatos.

Lekcija: 1h 30 min

Diskusijas: 30 min